

Dosarul nr. 3ra-232/21

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Rezina – I. Parii

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Guzun, G. Dașchevici, A. Bostan

ÎNCHEIERE

10 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Gheorghe Caraman împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Inspectoratul de Poliție Rezina al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea recalculării și achitării pensiei, compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătoria Orhei, sediul Rezina, prin care s-a admis acțiunea depusă de către Gheorghe Caraman,

constată:

La 12 februarie 2019, Gheorghe Caraman a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Inspectoratul de Poliție Rezina al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea recalculării și achitării pensiei, compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a invocat că a activat în organele afacerilor interne, iar prin ordinul DSSP al MAI al Republicii Moldova nr. 63 ef. din 06 noiembrie 1998, a fost eliberat din organele afacerilor interne, cu dreptul de a primi pensie, vechimea în muncă constituind 20 de ani 00 luni 07 zile.

Astfel, pe numele său a fost deschis dosarul de pensionar nr. 12483, conform căruia are dreptul la pensie începând cu 07 noiembrie 1998.

Totodată, reclamantul a menționat că vechimea în muncă i-a fost calculată greșit, iar drept urmare i s-a stabilit o pensie mai mică. Respectiv, a solicitat Ministerului Afacerilor Interne să-i recalculeze vechimea în muncă, conform ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018.

Potrivit certificatului eliberat de Inspectoratul de poliție Rezina în baza ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018, vechimea sa în muncă constituie 28 de ani 07 luni 19 zile.

Reclamantul a notat că această vechime în muncă îi acordă dreptul de a beneficia de o pensie maximă de 74 % din sumele respective ale soldei.

Prin urmare, la 20 noiembrie 2018, s-a adresat cu Casei Naționale de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă, înregistrată cu nr. C-2642/18. Prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale din 20 decembrie 2018, i-a fost recomandat să adreseze prezenta solicitare Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rezina.

Reclamantul a considerat că în cazul în care Casa Națională de Asigurări Sociale a constatat că nu este competentă să examineze cererea cu privire la recalcularea pensiei, trebuia să o remită organului competent – Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rezina și să-l informeze despre acest fapt.

Așa, la 26 decembrie 2018, a depus cerere repetată, prin care a solicitat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rezina recalcularea pensiei.

Prin răspunsul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rezina nr. X-O 1/09-122 din 17 ianuarie 2019, recepționat la 22 ianuarie 2019, a fost respinsă cererea cu privire la recalcularea pensiei, din motiv că perioadele de activitate în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de detenție provizorie, nu poate fi raportată la pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Manifestându-și dezacordul cu refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rezina nr. X-O 1/09-122 din 17 ianuarie 2019, reclamantul la 25 ianuarie 2019 a depus o cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale, care prin răspunsul din 04 februarie 2019 a respins solicitarea de recalculare a pensiei.

Reclamantul Gheorghe Caraman a solicitat recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rezina nr. X-O 1/09-122 din 17 ianuarie 2019; obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rezina să-i recalculeze vechimea în muncă și să-i recalculeze și achite pensia, în mărime de 74 % din sumele respective ale soldei, începând cu data de 07 noiembrie 1998, cu aplicarea coeficientului de indexare anuală; compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina s-a admis acțiunea depusă de către Gheorghe Caraman.

S-a declarat nul, ca fiind emis contrar prevederilor legii, refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. X-01/09-122 din 16 ianuarie 2019.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze lui Gheorghe Caraman cuantumul pensiei, începând cu 06 noiembrie 1998, luându-se în considerare recalculul vechimii în muncă efectuat de către Ministerul Afacerilor Interne pentru perioada 10 mai 1982 – 07 decembrie 1987 și 29 iulie 1994 – 14 august 1997, calculată cu înlesnirea de două luni vechime pentru o lună de serviciu, pentru activitatea reclamantului în calitate de milițian al arestului și escortă al SRAI MAI Rezina și comandant/polițist al grupului de pază al arestului și escortă a CPR Rezina.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să achite lui Gheorghe Caraman diferența sumei rezultată din pensia recalculată neprimită în raport cu pensia primită, începând cu 06 noiembrie 1998 (f.d. 56 recto-verso, 62-71).

La 08 mai 2019, cu respectarea termenului de atac instituit la art. 232 din Codul administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus prin intermediul oficiului poștal apel împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina (f.d. 60, 61).

Prin decizia din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina (f.d. 141, 142-158).

În consolidarea soluției prima instanță și instanța de apel a reținut că refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. X-01/09-122 din 16 ianuarie 2019 este nul și contravine normelor legale, deoarece prin prisma prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și a ordinului IGP al MAI al RM nr. 96 din 20 martie 2018 urma să-i recalculeze lui Gheorghe Caraman cuantumul pensiei, începând cu 06 noiembrie 1998, luându-se în considerare recalculul vechimii în muncă efectuat de către Ministerul Afacerilor Interne pentru perioada 10 mai 1982 – 07 decembrie 1987 și 29 iulie 1994 – 14 august 1997, cu înlesnirea de două luni vechime pentru o lună de serviciu, pentru serviciul în funcția de milițian al arestului și escortă al SRAI MAI Rezina și comandant/polițist al grupului de pază al arestului și escortă a CPR Rezina.

La 18 noiembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs nemotivat împotriva deciziei din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei recurate și emiterea unei decizii noi (f.d. 162).

La 30 decembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus la Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, motivarea recursului împotriva deciziei din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 165-168, 169).

Argumentele recursului în esență se rezumă la faptul că instanța de apel a interpretat în mod eronat normele materiale ce țin de calcularea vechimii în muncă cu înlesniri, în special prevederile pct. 7 lit. g) și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994. Or, această normă enumeră exhaustiv instituțiile funcționarii cărora beneficiază de înlesniri la calcularea vechimii în muncă, iar activitatea intimatului din perioadele enumerate nu pot fi raportate la prevederile pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Recurenta a considerat că instanța de apel neîntemeiat a dat apreciere și a aplicat prevederile ordinului MAI nr. 96 din 20 martie 2018, deoarece acesta depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis, și anume Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

La fel, în opinia recurente, instanțele ierarhic inferioare eronat au obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze intimatului cuantumul pensiei pentru vechime în muncă începând cu data eliberării din serviciu – 06 noiembrie 1998, or, prin prisma art. 61 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

Casa Națională de Asigurări Sociale a considerat că la momentul stabilirii inițiale a pensiei de către MAI, vechimea în muncă a lui Gheorghe Caraman a

fost calculată corect, iar recunoașterea perioadelor cu avantaje a fost stipulată în ordinul MAI nr. 96 din 20 martie 2018, respectiv recalcularea pensiei urmează a fi efectuată potrivit legislației în vigoare din momentul apariției circumstanțelor noi, adică de la 20 martie 2018, dar nu din data eliberării din funcție.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat prin cererea de recurs admiterea recursului, casarea deciziei din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și emiterea unei decizii noi.

La 20 ianuarie 2021, Curtea Supremă de Justiție i-a notificat intimatului Gheorghe Caraman copia recursului motivat depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, explicându-i dreptul de a depune referință asupra criticilor formulate în recurs (f.d. 171). Însă, intimatul nu a făcut uz de dreptul său procedural și, până la examinarea admisibilității recursului, nu a depus referință prin care să-și expună poziția procesuală.

Conform articolul 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 11 noiembrie 2020 (f.d. 141). La 18 noiembrie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 162). Conform extrasului din poșta electronică cu adresa „olesea.croitor@justice.md”, decizia motivată din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată electronic recurenteii în data de 28 decembrie 2020 la adresa de e-mail „secretariat@cnas.gov.md” (f.d. 159). La 30 decembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus prin poștă recursul motivat (f.d. 165-168, 169).

În atare circumstanțe, completul ajunge la concluzia că recurenta s-a conformat prevederilor legale stipulate la art. 245 din Codul administrativ privind termenul de depunere a recursului.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art.246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special”

denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă a statuat că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helters c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către recurentă este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție dispune:

Recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Maria Ghervas